

Zoete verleiding

Eenmaal over de drempel van tabakszaak Jan van der Pigge wordt een bezoeker direct en onverbiddelijk verleid door de zoete geur van tabak. Het is een geur die de ruiker wegvoert naar verre landen en vervlogen tijden. Wie zijn neus dan volgt wordt langs een smetteloze toonbank gevoerd waarop rookaccessoires uitnodigend blinken en komt terecht in de opslagkamer. Daar, tussen netjes geïnvenceerde sigarendoosjes, een vochtregelaar en een rijtje administratiemappen, kunnen de twee huidige eigenaren van de sigarenwinkel op een rustige donderdagochtend gevonden worden: Ko van der Veldt en Paul Braam. Een nieuwsgierig mens moet de vraag stellen: waar komt de naam Van der Pigge vandaan?

Voor het antwoord op die vraag moeten we even teruggaan in de tijd. Het verhaal van Jan van der Pigge - koffie, thee, tabak - begint haast vanzelfsprekend met de geboorte van een gelijknamige Jan in 1771. De in Heemstede geboren Van der Pigge tekende bijna dertig jaar later - om precies te zijn op 1 mei 1800 - het huurcontract voor een pand in het Haarlemse centrum. Boven de winkel werd een geschilderd bord bevestigd waarop een donkere man met veren op zijn hoofd stond afgebeeld die tegen een tabaksvat met de initialen 'v. d. P.' leunde. 'De Gekroonde Moor' staat eronder. Het schip met bollende zeilen op de achtergrond maakte duidelijk dat de tabak van Jan van der Pigge afkomstig was uit exotische en verre landen. Ook vandaag de dag is dat nog zo, weet Ko van der Veldt. "Ik ben

naar Cuba en de Dominicaanse Republiek geweest om daar eens een kijkje te nemen in de sigarenfabrieken en de koffieplantages te bezoeken. Je krijgt dan kennis die je nooit van een vertegenwoordiger hoort. Je bent er geweest. Je hebt het geroken, gezien, gevoeld."

Familietraditie

Uit Jan van der Pigges huwelijk met Maria Hogeboom werden twee zonen geboren, Jacob en Jan. Jacob, de oudste, volgde zijn vader op toen deze in 1858 op hoge leeftijd overleed. Jacob stond bekend om zijn wispelturige karakter en was wars van de nieuwe uitvindingen van de negentiende eeuw. Toen in 1878 voor het eerst de paardentram door de Grote Houtstraat reed, reageerde hij alsof het

voertuig de ondergang van de wereld aankondigde, zo vertelt het jubileumboekje dat in 2000 werd uitgegeven. De grillige Jacob trouwde nooit en had daarom geen wettig erfgenaam. Desondanks wilde hij dat de tabakshandel na zijn dood in de familie bleef. Zijn zoekend oog viel al snel op de rustige Willem van der Pigge, de oudste zoon van zijn jongere broer Jan. Willem concentreerde zich vooral op de verkoop van de steeds meer populaire sigaren en investeerde in een huismerk. Willem kreeg wèl een zoon, wederom een Jan, die de zaak overnam in 1925.

In 1927 werd deze Jan door het oprukkende warenhuis Vroom & Dreesmann uit de winkel verdreven waarin zijn familie al meer dan een eeuw lang zaken deed. Slechts enkele

meters verderop in dezelfde straat kreeg hij echter een ander pand in handen, waar tot dan toe tabakshandel Neufcourt gevestigd was geweest. Pas op veertigjarige leeftijd, in 1932, trouwde Jan van der Pigge met Maria Philips. Samen beheerden zij de zaak met succes, hoewel deze taak al snel bemoeilijkt werd door de Duitse bezetting en de dekolonisatie van de gebieden waar Van der Pigges handelswaren vandaan kwamen.

Ondanks de schaarste van tabak bleef Van der Pigge na de oorlog en in de jaren zestig rendabel en gaf het voortbestaan van de winkel twee jongelingen de kans om wat te verdienen. Paul Braam maakte zijn opwachting als winkelbediende en Ko van der Veldt bezorgde in zijn schoolvakanties pakjes. De ijver van het

duo bleef niet onopgemerkt door de kinderloos gebleven Van der Pigges. Zo kwam het dat het tweetal in 1971 de laatste Jan van der Pigge opvolgde. Hoewel beide eigenaars geen bloedbanden hebben met de Van der Pigges, valt er toch een zweem van familietraditie te bespeuren. Van der Veldt en Braam introduceerden ook koffie- en theemerken, maar de oorspronkelijke formule is weinig geweld aangedaan. Nog steeds specialiseert 'De Gekroonde Moor' zich voornamelijk in tabak. De inrichting van de winkel ademt dezelfde koloniale sfeer die de zaak ook in die beginjaren gehad moet hebben. De Van der Pigges mogen dan uitgestorven zijn, hun naam leeft verder.

